

Koncz Zoltán

(1923. Búdszentmihály – 1994. Újfehértó)

Kántortanító családba született, édesapja előbb Búdszentmihályra (ma Tiszavasvári) később családjával Hajdúdorogra költözik. Koncz Zoltán gyermekkorát Hajdúdorogon tölti, ott jár elemi iskolába. Középiskolai tanulmányait már Hajdúnánáson végzi.

A természet szeretete, a világ csodáira való rácsodálkozás korán kialakul benne, erre anyai nagyanya példája tanítja meg, aki nemcsak a munkába található lelki gyönyörűsége, hanem a saját belső lelki béke megteremtésére is felhívja figyelmét. A szalmafonó nagymama mellett csendben töltött percek emléke meghatározó lesz számára egy életen át.

A művészetek iránti fogékonyság középiskolai tanulmányai alatt erősödik meg, az egykori nürnbergi kirándulás megpecsételte sorsát. Festő szeretett volna lenni, de a kántortanító édesapa szigora egy másik „komolyabb” pálya felé irányítja – Debrecenben teológiai tanulmányokba kezd, melynek elvégzése után 1937-ben szentelik fel lelkésszé. A II. Világháború alatt a klinikán vállal lelkészi állást. Az ott tapasztalt szörnyűségek hatására, hogy még komolyabb lelki figyelmet tudjon nyújtani a szenvedőknek, elvégzi a pszichológia szakot is az egyetemen.

A papi hivatás mellett sohasem mondott le a művészi ambíciókról, számára a rajzolás egyrészt az önkifejezés egyik fontos eszköze, másrészt a belső feszültség feloldására szolgál.

Művészi tanulmányaiban éppen olyan precíz és alapos, mint munkájának más területein. Magát tanítja, képtárakba, múzeumokba jár, művészettörténetet tanul. Tanítómestert keres magának, így találkozik útja Pálnagy Zsigmonddal, aki a festészet pontosságára, a mesterség szabályaira tanítja meg. Hetente kétszer háromszor biciklizik át hozzá Hajdúböszörménybe. Pálnagyot elsősorban a magyar alföldi élet festői ábrázolása, a tér hagyományos megrajzolása jellemző munkáira. Koncz Zoltán megtanulja tőle fény-árnyék ábrázolás lehetőségeit, melyek elsősorban tájképein és akvarell csendéletein köszönnek majd vissza.

Debrecenben tagja lesz a híres Debreceni Képzőművészeti Szabadiskolának, amelynek olyan neves tagjai voltak, mint Holló László vagy Félegyházi László. Tőlük is elleste a festészet rejtjelmeit. Holló László jellegzetes ecsetkezelése, színvilága visszaköszön néhány monumentális olajfestményén. Az olajfestészet számára egy más, egy ismeretlen világot jelentett. A 20. századi modern festészeti törekvéseket követve festi meg expresszív jelleggel nagyméretű olaj képeit. Sajátos stílusrendszerrel rendelkező alkotásai nemegyszer felkavaró, szürrealisztikus megjelenésűek.

1952-től Újfehértóra kerül lelkésznek, a közel 40 éves szolgálat nem tűnik el nyomtalanul. A város befogadja az újonnan érkezőt. A hívek hamar megszokják és megszeretik prédikációit, szerető vagy ostorozó szavait. Elfogadják, hogy nemcsak a hittel, hanem az ecsettel is szolgálja a közösséget. Itt találja meg a családi boldogságot is, amikor egy évvel ide érkezése után feleségül veszi a magyar szakos tanárnőt, Demény Irént, akivel aztán hosszú és boldog házasságban él haláláig. Egy gyermekük születik. Lányuk nem követi a művészi pályát, de követi édesapja „szolgálatát” az emberek iránti szeretetet, amikor orvos lesz.

Napjainkig emlékeznek a Nagytiszteletű Úrra Újfehértón, aki jellegzetes svájci sapkájában és festékes kabátjában, hol a kertben, hol valamelyik utca szegletében ült és festett.

Kevesen tudják, hogy tudományos kutató is volt. Óriási szakmai munka eredményeként megírta az újfehértói egyház történetét, később a református templom 200 éves történetét kutatta.

Komoly művészettörténeti tanulmányt írt a református egyház művészettörténeti emlékeiről.

Az 1960-as évektől festői munkásságát önálló kiállításokon mutatják be itthon és külföldön egyaránt, többek között pl.: németországi Greetsiel, Lippstadt, Nyíregyháza, Rakamaz és Kisvárdá.

Újfehértó, megbecsülése jeléül, díszpolgári címet adományoz 1992-ben neki.

Gyűjteményét és hagyatékát leánya gondozza.